

УДК

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Студ. А.С.Лукашев, гр. БІТ-1-16

Студ. О.В.Луценко, гр. БІТ-1-16

Науковий керівник доц. Д.С. Черняк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження - проаналізувати соціально-політичні погляди Т.Г.Шевченка.

Завдання:

- здійснити аналіз життя та творчості Тараса Шевченка;
- дослідити політичні погляди Т. Шевченка.

Об'єктом дослідження виступає життя та творчість Т.Шевченка, його політичні погляди та громадська діяльність.

Методи та засоби дослідження. Дослідження ґрунтується на базі вивчення життя та творчості поета.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів: набуло подальшого розвитку вивчення Тараса Шевченка як важливої, фактично переломної постаті для історії і культури України.

Результати дослідження. Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 р. в с. Моринці Звенигородського повіту Київської губернії. Наприкінці 1828 - на початку 1829 р. Тараса взято до поміщицького двору у Вільшані. 1835 р. з Шевченком познайомився учень Академії мистецтв І. Сошенко. Згодом відбувається знайомство Шевченка з К. Брюлловим і В. Жуковським. Вражені гіркою долею талановитого юнака, вони 1838 р. викупають його з кріпацтва. 18 квітня 1840 р. з'являється перша збірка Шевченка — “Кобзар”. Враження, яке справили “Кобзар” і твори, надруковані в “Ластівці”, підсилювалося, коли 1841 р. вийшла історична поема Шевченка “Гайдамаки”.

Весною 1846 р. у Києві Шевченко знайомиться з членами таємного Кирило-Мефодіївського товариства і, можливо, вступає в цю організацію. У березні 1847 р. Шевченка заарештували. Революційні твори з відібраного при арешті альбому “Три літа” стали головним доказом антидержавної діяльності Шевченка. “За створення підбурливих і найвищою мірою зухвалих віршів” його призначено рядовим до Окремого Оренбурзького корпусу. 8 червня 1847 р. Шевченка привезли до Оренбурга, звідти до Орської фортеці, де він мав відбувати солдатську службу.

Світогляд Тараса Шевченка формувався і розвивався в період, коли в Україні сталася криза феодально-кріпосницької системи господарства, посилювався процес формування капіталістичних відносин. Його революційні погляди вперше відображені в «Кобзарі» і поемі «Гайдамаки». Безкомпромісно осуджуючи феодально-кріпосницьку систему і самодержавство, Тарас Шевченко закликав народ до боротьби за свободу. Революційні твори Тараса Шевченка згуртовували сили однодумців.

Тарас Григорович Шевченко стояв на революційно-демократичних позиціях. Виходець з кріпаків- селян, який зазнав всіх утисків і зневаги підневільного існування, Тарас Шевченко в силу свого соціального становища ненавидів самодержавно-кріпосницький лад. Характеристика минулого України переслідувала мету розкрити історичну основу для аргументації ідеалу всеслов'янського єднання, ідеалу, закладеному в самому історичному бутті українського народу, що протягом віків боровся зі своїми гнобителями за свободу і незалежність. Ще під час навчання в

академії мистецтв Тарас Шевченко включився в суспільно-політичний рух, сприйняв визвольні ідеї декабристів і революційних демократів.

Говорячи про політичний ідеал Т.Г. Шевченка, слід підкреслити його увагу до сили закону, причому "праведного закону", як він неодноразово наголошував. "Праведний" закон уже за своєю суттю збігається з традиційними поняттями "правда", "воля", "справедливість". Т.Г. Шевченко чітко показав, що закон, прийнятий експлуаторською владою, не можна сприймати як "справедливий", тому що він не відповідає людським цінностям. Для Т.Г. Шевченка соціально справедливим є рівномірний розподіл землі між членами суспільства, ліквідація станового поділу громадян, уведення юридичної рівності, обов'язкова праця всіх членів суспільства, усунення експлуатації.

Т. Шевченка без особливого перебільшення можна вважати "батьком" української національної ідеї сформованої в традиційній для цивілізованої Європи формі. Його поезія змогла не лише забезпечити "зв'язок часів", але й поклала початок перетворення української етнографічної маси, що фактично втратила свою власну політичну еліту і, здавалося б, була приречена на повну асиміляцію, в європейську націю, давши розуміння минулого і дороговказ у майбутнє, надію і сподівання. "Початок тут було покладено ідейною програмою Кирило-Мефодіївського товариства, яка, за слушним спостереженням Д. Чижевського, синтезувала християнство й романтичний націоналізм і в якій Україна в потоці історії, в єдності минулого, теперішнього і майбутнього ("і мертвих, і живих, і ненароджених") уперше постає як самостійна філософська проблема. Оцей синтетичний погляд на свою національну (етнічну) спільноту як на єдиний, розгорнутий в соціальному часі й "соціалізованому" просторі континуум і водночас як на суб'єкта всезагального історичного процесу ми називаємо в дусі традиційної філософсько-класичної термінології національною ідеєю".

Висновки. В історії України важко знайти більш впливову, більш досліджену і, в той же час, більше невідому постать ніж постать Тараса Григоровича Шевченка. Його поезія має справді колосальний вплив на майже всі аспекти і сфери життя українців після його смерті. Саме він створив новий для України тип літератури – літературу революційного напрямку, де засуджувались не окремі прояви безчестя влади, а влада в цілому. Він став справді першим "народним" поетом, близькість якого до народу завжди була надзвичайною. Творчість поета-демократа у великій мірі вирішила подальший розвиток української літератури, бо не було жодного відомого письменника другої половини ХІХ - початку ХХ ст., який би не відчув впливу Т. Шевченка.

Ключові слова. Тарас Шевченко, Кирило-Мефодіївське братство, національна ідея.